

GR Sociaal
Sociale Dienst Drechtsteden X Drechtwerk

Planning voor procedure:

Algemeen Bestuur: 9 november 2023

VOORSTEL ALGEMEEN BESTUUR

Soort notitie: Besluit		Datum 14 september 2023
Steller J. Polderman	E-mail j.polderman@drechtsteden.nl	Telefoonnummer

Onderwerp

Najaarsbrief 2023 GR Sociaal

Voorstel

- Vaststellen van de Najaarsbrief 2023 van de GR Sociaal.

Bevoegdheid

Algemeen Bestuur ikv financiële zaken (hoofdstuk 9 van de GR Sociaal)

Toelichting op het voorstel

Begin 2023 is besloten tot een nieuwe vorm van rapporteren over de voortgang en een verantwoording over de resultaten. Dat heeft geleid tot een invoering van een Voorjaars- en een Najaarsbrief. Wat nu voorligt is de Najaarsbrief. Deze komt in de plaats van de tweede bestuursrapportage, maar heeft een andere vorm en wordt vooral gebruikt om tot een inzicht in de ontwikkelingen in 2023 te komen. Nieuw is dat in financiële zin sprake is van een prognose naar de Jaarrekening over 2023 en de begroting 2023 niet wordt aangepast. Bij een aanpassing van de begroting hoort een formele begrotingswijziging waarbij ook een zienswijzeprocedure moet worden gelopen. Voor de zienswijze procedure is minimaal 12-14 weken nodig en dat zou dat betekenen dat besluitvorming in het Algemeen Bestuur niet voor 31 december 2023 kan plaatsvinden. Volgens de wettelijke voorschriften mag het Algemeen Bestuur de begroting niet meer wijzigen na 31 december van een jaar. In de Najaarsbrief worden de wijzigingen, resultaten en gevolgen ten opzichte van de begroting en Voorjaarsbrief gepresenteerd. De daadwerkelijke financiële gevolgen worden in de jaarrekening opgenomen. Een ander betekent wel dat daarmee wel wordt voldaan aan het actief informeren van de gemeenten met betrekking tot de voortgang.

De Najaarsbrief 2023 bevat geen voorstellen voor nieuw en/ of aangepast beleid. Indien beleidsaanpassingen wenselijk zijn naar aanleiding van onder andere de bevindingen in de Najaarsbrief worden deze verder meegenomen in de Voorjaarsbrief 2024 en de actualisatie van de beleidsagenda als onderdeel van de op te stellen uitgangspuntennotitie voor de begroting 2025. Naast de Najaarsbrief zijn we inmiddels met gemeenten in gesprek over meer gemeentegerichte rapportages en informatie. Dit loopt dus naast de bestuursrapportages één-op-één met gemeenten.

Samenvatting

In deze eerste Najaarsbrief presenteren we een divers beeld van onze tot nu toe behaalde resultaten, onze verwachtingen voor de rest van het jaar en de ontwikkelingen die er op ons af zijn gekomen of nog gaan komen.

Financieel resultaat

Het totale verwachte financieel effect bij deze Najaarsbrief voor gemeenten bedraagt:

(bedragen x € 1.000)

- Lagere lasten en baten t.o.v. actuele begroting (inclusief uitname Leefgeld en Inburgering)	€ 2.024 -/-	(zie onderstaande tabel)
- Lagere baten derden t.o.v. actuele begroting	€ 153	
- Leefgeld n.a.v. accountantscontrole 2022	€ 3.855	(wordt via DVO gefactureerd)
- Inburgering n.a.v. accountantscontrole 2022	€ 2.195	(wordt via DVO gefactureerd)
Totaal verwacht financieel effect gemeenten	€ 4.178	(hogere bijdrage)

In het onderstaande overzicht zijn de geprognosticeerde wijzigingen ten opzichte van de actuele begroting (Voorjaarsbrief) per opgave weergegeven. Een positief bedrag betekent een verwachte verhoging van de baten of de lasten en een negatief bedrag betekent een verlaging van de baten of de lasten.

In de tabel zijn per opgave en per product de verwachte afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting in kaart gebracht. In april en juni is er door de GR Sociaal een aanvulling op de Energietoeslag 2022 uitbetaald (in totaal circa € 6,0 mln.). Zes gemeenten hebben hiertoe besloten, de gelden zijn opgehaald bij gemeenten. De Energietoeslag is financieel niet in de begroting van de GR Sociaal omdat besluitvorming nog niet rond was op het moment dat de Voorjaarsbrief afgerond was. Uiteindelijk is ook nu nog de landelijke besluitvorming over 2023 niet afgerond en dus nog niet opgenomen. De Energietoeslag wordt in de jaarrekening 2023 verwerkt. De verwachting is dat het onderwerp landelijk wel gewoon doorgang vindt en niet als controversieel wordt aangemerkt. Financiering wordt verwacht via de decembercirculaire 2023.

Opgaven	Actuele begroting			Najaarsbrief			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bestaanszekerheid versterken	132.173	132.173	0	130.678	130.678	0	-1.495	-1.495	0
Budgetadvies en Schuldbemiddeling	120	120	0	156	156	0	36	36	0
Inkomensondersteuning	114.666	114.666	0	117.121	117.121	0	2.455	2.455	0
Kinderopvangtoeslagaffaire	600	600	0	600	600	0	0	0	0
Leefgeld	4.055	4.055	0	200	200	0	-3.855	-3.855	0
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.172	2.172	0	2.172	2.172	0	0	0	0
Minimabeleid	10.559	10.559	0	10.429	10.429	0	-130	-130	0
Ontwikkelen naar werk	56.319	59.882	3.563	52.195	54.434	2.239	-4.124	-5.448	-1.324
Drechtwerk	46.214	46.214	0	46.232	46.232	0	18	18	0
Inburgering	3.392	3.392	0	0	0	0	-3.392	-3.392	0
Participatie	6.713	9.889	3.176	5.963	7.815	1.852	-750	-2.074	-1.324
Statushouders	0	387	387	0	387	387	0	0	0
WSW	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zorgen voor ondersteuning	73.706	73.706	0	76.910	76.910	0	3.204	3.204	0
Begeleiding en kortdurend verblijf	31.825	31.825	0	32.925	32.925	0	1.100	1.100	0
Huishoudelijke ondersteuning	25.700	25.700	0	27.400	27.400	0	1.700	1.700	0
Hulpmiddelen	6.030	6.030	0	6.030	6.030	0	0	0	0
Vervoer	10.151	10.151	0	10.555	10.555	0	404	404	0
Bedrijfsvoering	58.391	54.828	-3.563	58.782	56.543	-2.239	390	1.714	1.324
Apparaatskosten	58.391	54.828	-3.563	58.589	56.350	-2.239	197	1.521	1.324
Treasury	0	0	0	193	193	0	193	193	0
Totaal	320.589	320.589	0	318.565	318.565	0	-2.024	-2.024	0

Bedragen x € 1.000

Voor gemeenten presenteren we in deze Najaarsbrief dus een verwacht nadelig financieel effect van € 4,178 mln. ten opzichte van de actuele begroting 2023. Het verschil met het bedrag dat hierboven in de tabel is opgenomen onder afwijking (i.c. -/- € 2,024 mln.) komt door de andere wijze van verwerken van Leefgeld en Inburgering. Het effect van de € 4,178 mln. wordt veroorzaakt door de volgende inhoudelijke ontwikkelingen:

1. Hogere klantaantallen in de uitkering;
2. Hogere gemiddelde prijs van een uitkering;
3. Niet bestede participatiemiddelen 2023;
4. Hogere indexering tarieven begeleiding (Wmo);
5. Hogere indexering tarieven huishoudelijke ondersteuning i.v.m. stijging CAO lonen;
6. Openstaande vacatures;
7. Gevolgen advies Accountant bij de Jaarrekening 2022

Ad 1 en 2. Hogere klantaantallen in de uitkering en hogere gemiddelde prijs van een uitkering

De daling van het bijstandsbestand in onze regio blijft achter ten opzichte van de landelijke prognose. Voornaamste reden is dat het bijstandsbestand begin 2023 nog is gestegen. Tevens zien we dat er een verschuiving is in de bestandsopbouw (bijvoorbeeld meer gezinnen). Hierdoor stijgt de gemiddelde prijs per uitkering. Voor een deel zijn de gevolgen van deze ontwikkelingen zeker beïnvloedbaar, onder andere door vanuit de opgave Ontwikkelen naar Werk meer en andere instrumenten te ontwikkelen, te experimenteren met verschillende aanpakken voor verschillende doelgroepen en juist ook in te zetten op allerlei soorten werk.

Vanuit bestaanszekerheid kan dit deels beïnvloed worden door sneller te zorgen voor rust, overzicht en ruimte bij inwoners als het om die bestaanszekerheid gaat. De GRS heeft dit jaar nadrukkelijk meer focus aangebracht op bestaanszekerheid, door herpositionering van deze opgave en alle medewerkers die hier werk aan verrichten bij elkaar te brengen onder 1 aansturing. Waarbij met betere formulering van de doelen, een stress sensitieve aanpak met en voor inwoners aan de bestaanszekerheid bereikt wordt. Al deze interventies zijn echter ook vaak interventies die ook tijd nodig hebben voordat resultaten zichtbaar worden.

Daarmee bedoelen we dat dit veelal geen korte, snelle klap oplevert. Grote, extra, uitdaging is bovendien dat de grootste instroomreden 'verkrijgen verblijfsvergunning' is. Daarnaast zijn landelijke wijzigingen in de Participatiewet ook echt noodzakelijk om nieuwe stappen te kunnen zetten. Doordat het kabinet momenteel demissionair is, is het de vraag hoe snel deze landelijke aanpassingen doorgang gaan vinden. Net voor de val zijn overigens wel extra middelen voor beschermt werk en de infrastructuur van sociale ontwikkelbedrijven vrijgekomen. Deze gaan zeker helpen om in 2024 meer stappen te kunnen zetten op deze 2 punten vanuit Ontwikkelen naar Werk.

Ad 3. Niet bestede participatiemiddelen 2023

In 2023 zijn verschillende instrumenten ingezet voor de doelgroep. Gezien de veranderende samenstelling van het bestand én van de instroom is, zoals eerder aangegeven, een koerswijziging nodig. Daarbij past een projectmatige en soms experimentele inzet van een nieuwe aanpak. Dit, omdat dan op kleine schaal bezien kan worden welke maatregelen voor onze inwoners helpen en welke minder succesvol zijn. Die aanpak hebben we in de tweede helft van 2023 verder concreet vormgegeven via diverse projecten. Dat betekent logischerwijs dat niet alle middelen in 2023 zijn ingezet.

Ad 4 en 5. Hogere indexering tarieven begeleiding (Wmo), Hogere indexering tarieven huishoudelijke ondersteuning i.v.m. stijging CAO lonen

Deze ontwikkelingen zijn voor ons niet beïnvloedbaar, omdat deze voortkomen uit landelijke CAO wijzigingen en indexaties, die we moeten volgen en daarmee 'automatisch' kosten opdrijvend zijn. Wat deels beïnvloedbaar kan zijn, zijn de toekenningen door bijvoorbeeld inzet van het voorveld via algemene voorzieningen en waar dit kan maatregelen in het beleid te nemen. Waar dat laatste mogelijk is heeft dit vorm gekregen in de regionale herijking van de Wmo, die dit jaar wordt afgerond qua besluitvorming door de respectievelijke gemeenteraden van de Drechtstedengemeenten.

Ad 6. Openstaande vacatures

Net als vele andere (publieke) organisaties (lokaal en landelijk) heeft ook de GRS te maken met meerdere vacatures die moeilijk invulbaar blijven. Financieel levert dit op korte termijn een mogelijk voordeel op. Tegelijkertijd levert het niet invullen op langere termijn andere vraagstukken op als werkdruk en minder ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling, omdat we onze handen vol hebben aan de dagelijkse praktijk. We zetten alles op alles om daarom toch deze vacatures ingevuld te krijgen.

Ad 7. Gevolgen advies Accountant bij de Jaarrekening 2022

Technisch is in de Najaarsbrief, tot slot, ook de opdracht verwerkt zoals deze uit de accountantscontrole over de Jaarrekening 2022 is gekomen voor wat betreft de verantwoording van de

middelen voor Inburgering en Leefgeld. Deze zijn uit de P&C stukken van de GR Sociaal gehaald, in de onderstaande tabellen geel gearceerd, omdat dit in de P&C stukken van de gemeenten zelf moet landen. Daarmee worden deze 2 onderwerpen niet langer verantwoord in de P&C stukken van de GR Sociaal. Voor gemeenten heeft dit feitelijk geen financieel effect, aangezien zij deze kosten nog steeds maken.

N.a.v. de accountantscontrole over 2022 moet voor het spaarverlof zoals dit vanaf 2022 van toepassing is voor de verplichting een voorziening worden opgenomen, omdat hier sprake is van een spaarsaldo dat in de tijd, naar verwachting, niet van gelijke omvang zal zijn wat betreft toevoegingen en opnamen van spaarverlof. Voor 2022 gaat het om een bedrag van circa € 0,3 mln. (SDD). Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat dit bedrag voor 2022 binnen de begroting kan worden opgevangen. Aan de hand van het verlooppeil eind 2023 wordt in de jaarrekening 2023 voor dit deel nog een bedrag benoemd. Hetzelfde geldt voor Drechtwerk. Voor Sw-medewerkers geldt dat in de Sw-cao een spaarverlofregeling (tijdsparen) is opgenomen. Binnen Drechtwerk is per 31 december 2022 sprake van opgebouwd spaarverlof van in totaal 93.090 uur wat zou moeten leiden tot een voorziening van € 1,7 mln. Verwacht wordt dat dit bedrag voor 2022 niet geheel binnen de begroting kan worden opgevangen. Het Spaarverlof is als risico in de risicoparagraaf opgenomen.

Ontwikkelingen

Het Algemeen Bestuur heeft op 14 september 2023 de primaire begroting 2024 vastgesteld. Op dit moment zien we een aantal belangrijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de begroting 2024, maar nog niet zijn opgenomen in de primaire begroting 2024. Deze worden op een later moment (Voorjaarsbrief 2024) alsnog in de begroting 2024 opgenomen. Deze ontwikkelingen worden in de Najaarsbrief beschreven.

Beoogd resultaat

Vaststelling van de Najaarsbrief 2024 GR Sociaal door het Algemeen Bestuur op 9 november 2023.

Argumenten

Zie boven.

Consequenties

Financiële consequenties

De Najaarsbrief 2023 GR Sociaal leidt tot verwachte wijzigingen van de gemeentelijke bijdragen. Als gevolg daarvan wijzigt de bijdragetabel. Op basis van deze prognose worden indien nodig de benodigde liquide middelen opgehaald. Bij de jaarrekening vindt definitieve afrekening plaats door middel van nacalculatie.

Personele en organisatorische consequenties

Niet van toepassing.

Juridische consequenties

Niet van toepassing.

Relatie met andere beleidsvelden, organisaties en duurzaamheid

Niet van toepassing.

Fatale termijn

Niet van toepassing.

Advies en draagvlak

De Najaarsbrief 2023 is ter advisering aangeboden aan het OGO.

Verdere procedure en uitvoering

Het Dagelijks Bestuur heeft gelijktijdig met de zending naar het Algemeen Bestuur, de gemeenten geïnformeerd over deze najaarsbrief, zodat zij indien wenselijk de raden nog kunnen informeren.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Najaarsbrief 2023 GR Sociaal;
2. **Ontwerpbesluit Algemeen Bestuur vaststellen Najaarsbrief 2023 GR Sociaal**